[2024] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 484: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 949

ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਸੁਭਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 29397 ਆਫ 2024)

06 ਦਸੰਬਰ 2024

[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਧਾਰਾ 22 - ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੁਦਈਆਂ (ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ) ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਫਿਰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ, ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 22 ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ "ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ" 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਵੰਡ, ਆਦਿ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕ੍ਰੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ - ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ਼ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1882-s.55। [ਪੈਰਾ 13, 16]

ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਹਜ਼ਾਰੀ ਲਾਲ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ [1982] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 94: (1982) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 525; ਰੋਹਿਤ ਕੋਚਰ ਬਨਾਮ ਵਿਪੁਲ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2024 INSC 920-ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963; ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ਼ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1882

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ; ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਡਿਕ੍ਰੀ; ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ; ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਰਾਹਤ; ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੌਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ; ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ; ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ; ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ; ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਰਾਹਤ; ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ; ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ; ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਪੜਾਅ; ਮੁੱਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ; "ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੜਾਅ"।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਅਸਧਾਰਨ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 29397
2020 ਦੇ (ਐੱਸ.ਬੀ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.)ਨੰਬਰ 4982 ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 11.07.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀ

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਦਮ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਰੁਣ ਪੂਨੀਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਾਵੀ ਕੱਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤਰੀ ਗੋਲ, ਵੀ. ਸਿਬੀ ਕਾਰਗਿਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਆਦੇਸ਼

1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3. ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ, ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਐਸਬੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4982/2020 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ - ਇੱਥੇ (ਮੂਲ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੰ.

06/2018 ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਾਂਸੂਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਲਵਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

4. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ - ਇੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

5. ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਜਿਸਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ - ਇੱਥੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਪਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

7. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਇੱਥੇ।

8. ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਡਿਕ੍ਰੀ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 11-7-2023 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ:-

"14. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁੱਦਈ-ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਮੁੱਦਈ-ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 12.03.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

16. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 12.03.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਦਈ-ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਟੇਅ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

10. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ - ਇੱਥੇ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

11. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

12. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

13. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਹਜ਼ਾਰੀ ਲਾਲ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (1982) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 525 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, 1963 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

(a) ਪਹਿਲਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਫਿਰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 55(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

(b). ਦੂਜਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੱਦਈ ਨੂੰ, ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੰਡ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਆਦਿ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

14. ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 22, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਵੰਡ, ਆਦਿ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ" ਵਿੱਚ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"13. ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਚੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਮੁਦਈ "ਇੱਕ ਚੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ" ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵੰਡ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਆਰਡਰ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੰਡ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਰਾਹਤ ਵੰਡ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਦਈ ਅਤੇ ਮੁਦਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਹਤ ਮੁੱਦਈ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

14. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਡਿਕ੍ਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਬਿਨਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

17. "ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੋਟਾ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਇਸਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਰਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦਾਇਰਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ 'ਕਾਰਵਾਈ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ [AIR 1956 All 586: 1956 All LJ 470 : 1956 All WR HC 450] ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਫਾਂਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੌੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਫਾਂਸੀ ਹੈ।

20. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁੱਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਮਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

15. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਰੋਹਿਤ ਕੋਚਰ ਬਨਾਮ ਵਿਪੁਲ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2024 INSC 920 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"23. ਬਾਬੂ ਲਾਲ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 28(3) ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 55 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਾਠ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ "ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ" ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਦਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ, ਵੰਡ, ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ।"

16. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

17. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ